

Indkomstmobilitet hos efterkommere fra ikke-vestlige lande

Af Magnus Nørtoft, Jarl Quitzau og Fenja Møller Søndergaard

I Danmark er der generelt en høj grad af indkomstmobilitet i forhold til andre lande, så børns fremtidige indkomst kun i relativt begrænset omfang afhænger af deres forældres indkomst. Denne analyse ser på, om der er forskel i indkomstmobiliteten for personer med dansk oprindelse og efterkommere.

Analysen sammenligner 30-39-åriges erhvervsindkomst med deres forældres erhvervsindkomst, da forældrene havde samme alder. Sammenligningerne opdeles på herkomst og oprindelsesland. Analysen har fokus på sønner og fædres erhvervsindkomst, da en relativt lille andel af efterkommernes mødre var i beskæftigelse, da de havde samme alder som deres døtre.

Analysens hovedkonklusioner:

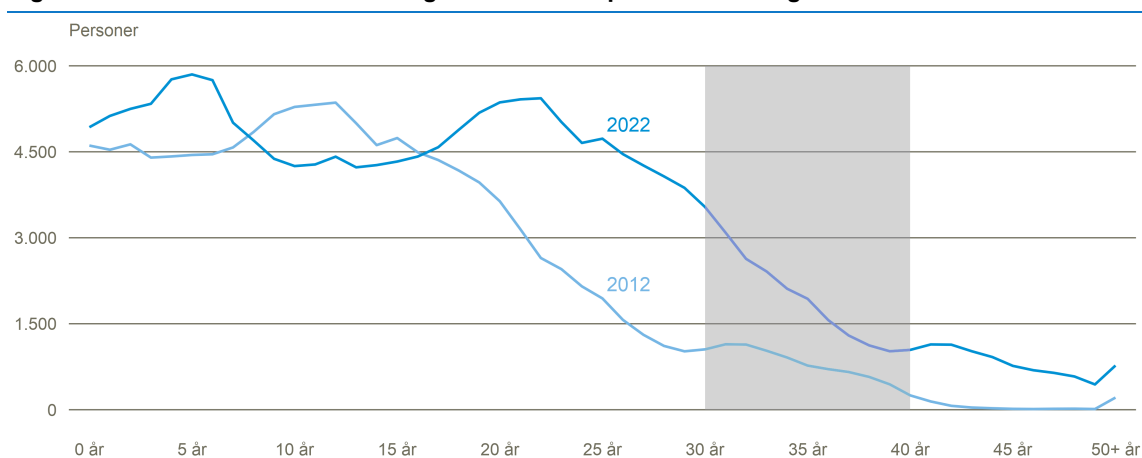
- Efterkommeres erhvervsindkomst er mere end tre gange så stor som deres forældres, da de havde samme alder. I 2022 havde de mandlige 30-39-årige efterkommerne fra ikke-vestlige lande en medianerhvervsindkomst på 375.800 kr. For deres fædre var indkomsten 114.300 kr. i 2022-priser, da de havde samme alder. For 30-39-årige mænd med dansk oprindelse var indkomsten 430.900 kr. i 2022, mens den typiske indkomst for deres fædre var 374.600 kr., da de havde samme alder.
- Andelen med relativt lav indkomst er højere blandt efterkommere fra ikke-vestlige lande end blandt mænd med dansk oprindelse. 25 pct. af mandlige efterkommerne fra ikke-vestlige lande (30-39-årige) tilhørte 1. erhvervsindkomstkventil i 2022. Blandt jævnaldrende mænd med dansk oprindelse var andelen i 1. kvartil lavere (17 pct.). Blandt efterkommernes fædre var andelen i 1. kvartil 53 pct., da de var 30-39 år.
- Der er - uagtet herkomstgruppe - umiddelbart en sammenhæng mellem fædres og sønners erhvervsindkomst som voksne. Fx tilhører sønner med fædre i 1. erhvervsindkomstkventil i højere grad end andre også selv 1. indkomstkventil som 30-39-årige. Sammenhængen er dog ikke entydig, og 75 pct. af samtlige 30-39-årige mænd tilhørte en anden indkomstkventil i 2022, end deres fædre tilhørte, da de havde samme alder.

Stadig flere voksne efterkommere fra ikke-vestlige lande

Antallet af efterkommere fra ikke-vestlige lande i Danmark er vokset de senere år - især blandt voksne. Efterkommere er personer født i Danmark af personer, der hverken er danske statsborgere eller født i Danmark. Afgrænsningen af efterkommere fra ikke-vestlige lande er beskrevet i boks 1.

I 2012 var der 9.200 voksne efterkommere fra ikke-vestlige lande på 30 år eller derover i Danmark. I 2022 var det antal mere end tredoblet til 29.900 personer. Blandt disse efterkommere var 20.700 mellem 30 og 39 år, jf. det grå område i figur 1. Antallet af efterkommere fra vestlige lande er steget mindre siden 2012, og i 2022 var der 2.500 efterkommere på 30-39 år fra vestlige lande i Danmark. Denne analyse ser nærmere på indkomsten blandt efterkommere fra ikke-vestlige lande i denne aldersgruppe og undersøger, i hvilket omfang deres indkomst hænger sammen med forældrenes indkomster. I resten af analysen refererer *efterkommere* alene til efterkommere fra ikke-vestlige lande.

Figur 1. Efterkommere fra ikke-vestlige lande fordelt på alder. 2012 og 2022

Anm.: Alderen er opgjort ultimo året. Det grå område i figuren markerer aldersgruppen, som er i fokus i denne analyse.

Kilde: [Statistikbanken.dk/folk1e](https://statistikbanken.dk/folk1e)

Boks 1. Efterkommere fra ikke-vestlige lande

Efterkommer: En efterkommer er defineret som en person, der er født i Danmark, men hvor ingen af forældrene er både danske statsborgere og født i Danmark. Efterkommere vil typisk være børn af indvandrere, men det kan ske, at efterkommere har to forældre med dansk statsborgerskab (og dansk oprindelse), såfremt begge forældre er født i udlandet.

Efterkommere kan ændre status til personer med dansk oprindelse, hvis en eller begge deres forældre er født i Danmark og ikke har dansk statsborgerskab. Sker det, at den ene eller begge forældre opnår dansk statsborgerskab og samtidig opgiver deres udenlandske statsborgerskab, vil deres børn fra da af ændre herkomst fra *efterkommer* til *personer med dansk oprindelse*.

Ikke-vestlige lande: Ikke-vestlige lande omfatter de europæiske lande Albanien, Bosnien-Hercegovina, Hviderusland, Jugoslavien, Kosovo, Makedonien, Moldova, Montenegro, Rusland, Serbien, Sovjetunionen, Tyrkiet og Ukraine. Alle lande i Afrika, Syd- og Mellemerika og Asien. Alle lande i Oceanien (på nær Australien og New Zealand) samt statsløse.

Oprindelsesland: Når begge forældre kendes, defineres oprindelseslandet ud fra moderens fødeland, henholdsvis statsborgerskabsland. Når kun én forælder kendes, defineres oprindelseslandet ud fra dennes fødeland. Hvis dette er Danmark, bruges statsborgerskabslandet. Når ingen af forældrene kendes, er oprindelseslandet defineret ud fra personens egne oplysninger. Er personen indvandrer, antages det, at oprindelseslandet er lig med fødelandet. Er personen efterkommer, antages det, at oprindelseslandet er lig med statsborgerskabslandet.

Se mere på [Danmarks Statistiks temaside om indvandrere og efterkommere](#).

De fleste tjener mere end deres forældre

I denne analyse fokuserer vi på erhvervsindkomsten (se boks 2) for personer, der ultimo 2022 var mellem 30 og 39 år. Deres indkomst sammenlignes med deres forældres indkomst (i 2022-priser), da de havde samme alder. Det betyder, at forældrene indgår i analysen med indkomst fra forskellige år, da de har fået børn på forskellige tidspunkter (se mere under *indkomstsammenligning* i boks 2).

De fleste døtre og sønner tjener mere end deres forældre gjorde, da de havde samme alder som deres børn havde i 2022. Således havde 78 pct. af de 30-39-årige kvindelige efterkommere fra ikke-vestlige lande en højere indkomst i 2022, end deres mødre havde i dét år, hvor de havde samme alder, som deres døtre havde i 2022. Blandt mandlige efterkommere var andelen med højere indkomst end deres far 72 pct. For kvinder og mænd med dansk oprindelse gjaldt det for henholdsvis 73 pct. og 59 pct. Der er i analysen valgt at sammenligne døtre med mødre og sønner med fædre, da mænd i gennemsnit har tjent mere end kvinder.

De høje andele blandt efterkommere skal især ses i sammenhæng med, at en stor del af deres forældre ikke var aktive på arbejdsmarkedet. 52 pct. af efterkommernes fædre og 30 pct. af mødrene havde deres primære indtægt fra erhvervsarbejde, da de havde samme alder som deres sønner og døtre. Blandt 30-39-årige efterkommere havde 76 pct. af mændene og 73 pct. af kvinderne deres primære indtægt fra erhvervsarbejde. Blandt personer med dansk oprindelse var forskellen mellem de to generationer mindre.

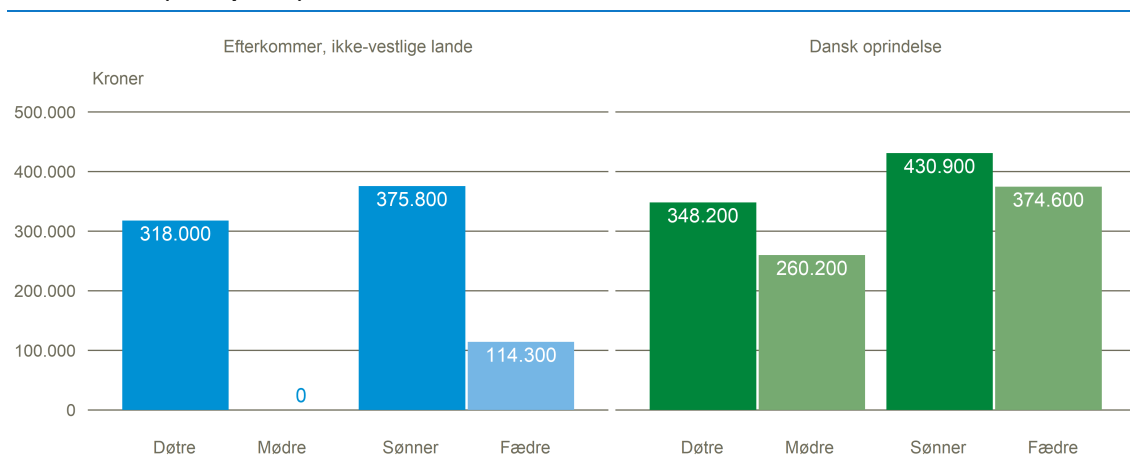
Medianindkomsten for mandlige efterkommere er mere end tredoblet i forhold til deres fædre

Figur 2 viser de forskellige gruppers medianindkomst. Medianindkomsten er den midterste indkomst, dvs. der er lige mange personer i gruppen med en højere og en lavere indkomst end medianen. Figuren viser medianindkomsten for 30-39-årige kvinder og mænd og henholdsvis deres mødre og fædre. Ligesom flertallet af de 30-39-årige havde højere erhvervsindkomst, end deres forældre af samme køn havde ved samme alder, så er medianindkomsten for kønnene også højere blandt børnene, end blandt forældrene da de havde samme alder, som deres børn havde i 2022.

Medianerhvervsindkomsten er vokset mest blandt efterkommere i forhold til deres forældre, men er fortsat højest blandt personer med dansk oprindelse. Efterkommernes forældres lave medianerhvervsindkomst skal ses i sammenhæng med, at en stor del af forældrene ikke var aktive på arbejdsmarkedet og derfor ikke havde erhvervsindkomst, da de havde samme alder, som deres søn eller datter havde i 2022. Blandt efterkommernes mødre gjaldt det for 57 pct., hvorfor deres medianerhvervsindkomst er 0 kr. i figur 2.¹

¹Ser man bort fra mødre og fædre uden erhvervsindkomst bliver gruppernes medianerhvervsindkomst højere. For efterkommernes fædre stiger medianindkomsten til 236.200 kr., mens den for efterkommernes mødre stiger til 194.300 kr. Med denne afgrænsning er det fortsat sådan, at medianerhvervsindkomsten er højere blandt 30-39-årige i 2022 end blandt deres fædre eller mødre.

Figur 2. Medianerhvervsindkomst fordelt på køn for 30-39-årige i 2022 og deres forældre ved samme alder (2022-priser)

Kilde: Indkomstregisteret og Befolkningsregisteret.

Når størstedelen af efterkommernes mødre ikke havde nogen erhvervsindkomst, er det svært at sammenligne de 30-39-årige døtres indkomster med mødrenes indkomster, jf. boks 2. I den resterende del af analyse fokuseres derfor primært på sammenhængen mellem sønners og fædres erhvervsindkomst. Figurene i analysen er dog genskabt for døtre og mødre i bilag 1.

Boks 2. Data

Afgrænsninger og begreber: I denne analyse er populationen afgrænset til 30-39-årige ultimo 2022. Oplysninger om herkomst, bopæl og forældre er hentet i [Befolkningsregisteret](#), mens indkomstoplysninger er hentet i [Indkomstregisteret](#). Oplysningerne om forældrene er hentet i de samme registre. Der aldersafgrænses til de 30-39-årige, da indkomst i høj grad afhænger af alder og uddannelsesniveau, og størstedelen i denne aldersgruppe har færdiggjort deres uddannelse.

I analysen sammenlignes efterkommere fra ikke-vestlige lande med personer af dansk oprindelse i 2022. Indvandrere fra alle lande og efterkommere fra vestlige lande indgår kun indirekte i sammenligningen, bl.a. fordi gruppen af efterkommere fra vestlige lande er relativt lille og indkomstoplysningerne for en stor del af gruppens forældre er uoplyst (33 pct.). Betegnelsen *efterkommer* omfatter i analysen derfor kun efterkommere fra ikke-vestlige lande.

Indkomstkventiler: Dannelse af indkomstkventiler - opdeling efter størrelse i fem lige store grupper, så den højeste indkomst i 1. kvintil er lavere end eller lig med den laveste indkomst i 2. kvintil osv. - er baseret på alle i befolkningen, inkl. vestlige efterkommere og indvandrere. For fædre og sønner er kvintilerne alene baseret på 30-39-årige mænd, mens de for mødre og døtre er baseret på 30-39-årige kvinder. Fædre og mødre er tildelt indkomstkventil i det år, hvor de var lige så gamle, som deres sønner og døtre var i 2022. Dermed kan to fædre med samme erhvervsindkomst godt tilhøre forskellige indkomstkventiler, såfremt de er blevet fædre i to forskellige kalenderår, og deres indkomst dermed hidrører forskellige kalenderår. Det har ikke betydning for hovedkonklusionerne, om vestlige efterkommere eller indvandrere frasorteres i kvintilinddelingerne.

Indkomstsammenligning: Indkomsten for efterkommere fra ikke-vestlige lande og personer af dansk oprindelse i 2022 sammenlignes med deres forældre af samme køns indkomst, da de var i samme alder (30-39 år). Det betyder, at to personer, der begge var fx 35 år i 2022, kan have fædre eller mødre, som var 35 år i to forskellige årstal, hvis de to personers forældre ikke var lige gamle, da de fik deres børn. Fx vil to fædre, der fik børn som hhv. 25-årig og 30-årig i 1987 (og dermed havde 35-årige børn i 2022), indgå i analysen med erhvervsindkomster som 35-årige henholdsvis ti og fem år efter, de blev fædre, dvs. i hhv. 1997 og 1992.

Analysens primære fokus er sønner og fædre, da medianindkomsten (erhvervsindkomst) for mødre til efterkommerne er 0 kr. og ikke vurderes at være direkte sammenlignelig med døtrenes indkomster. Alle kryds og modeller er kørt både for mænd og kvinder, og det ændrer ikke på analysens hovedkonklusioner. I bilag 1 findes alternative figurer med døtre og mødre.

Indkomstbegreb: Der tages udgangspunkt i erhvervsindkomsterne, da disse både omfatter lønmodtag-

eres løn, selvstændiges overskud af egen virksomhed samt honorarer for konsulentarbejde, men ikke overførselsindkomster, som kan være administrativt bestemt. Indkomsterne er justeret med [forbrugerprisindekset](#) og er i analysen opgjort i 2022-priser.

Som en del af kontrollen af konklusionernes robusthed er samme analyser foretaget med personindkomst uden, at det ændrer nævneværdigt på resultaterne.

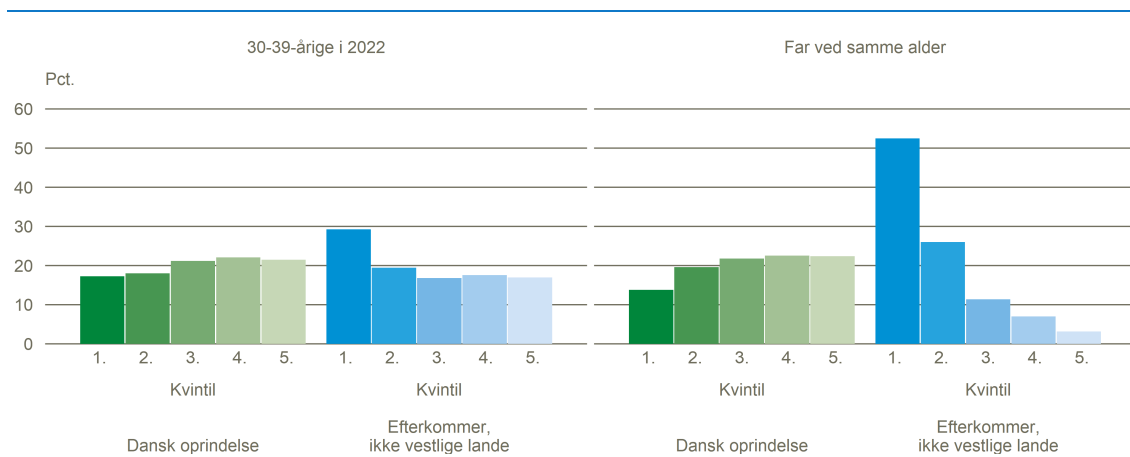
Bortfald: I befolkningsregisteret er der 545.300 personer på 30-39 år med dansk oprindelse og 20.700 efterkommere i samme aldersgruppe i 2022 (4 pct. af alle 30-39-årige). 10.800 af efterkommerne var mænd. Der er oplysninger om indkomst på samtlige disse personer. Personerne kobles med deres forældres indkomstoplysninger, da de var lige så gamle som de 30-39-årige i 2022. Der findes indkomstoplysninger på 94 pct. af fædre til 30-39-årige sønner med dansk oprindelse og 86 pct. af de mandlige efterkommeres fædre. De manglende oplysninger om fædrenes indkomst skyldes især, at de ikke havde bopæl i Danmark, da de var lige så gamle, som deres 30-39-årige sønner var i 2022. Alle 30-39-årige indgår i opgørelserne i figur 2-3, mens kun de 30-39-årige, hvor fædrenes erhvervsindkomst er kendt, indgår i opgørelserne i figur 4 og 5. Det gør ingen forskel for konklusionerne, hvis dem med fædre uden indkomstoplysninger udelades af figur 2-3.

Efterkommere oftere i 1. indkomstkventil end mænd med dansk oprindelse

I stedet for at se på medianindkomsten, ses i dette afsnit på indkomstfordelingen hhv. blandt de 30-39-årige sønner og deres fædre, da de havde samme alder. De 30-39-årige mænd inddeles i indkomstkventiler efter deres erhvervsindkomst, så de 20 pct. med lavest erhvervsindkomst tilhører 1. kvintil, mens de 20 pct. med de højeste erhvervsindkomster tilhører 5. kvintil.

Både efterkommere og deres fædre er overrepræsenterede i 1. erhvervsindkomstkventil - og har altså relativt lave erhvervsindkomster - mens mænd med dansk oprindelse modsat er underrepræsenterede i 1. kvintil, hvilket fremgår af figur 3. Andelen af efterkommere i 1. kvintil er med 29 pct. imidlertid en del lavere end andelen i 1. kvintil blandt efterkommeres fædre (53 pct.). Den lavere andel efterkommere i 1. indkomstkventil ift. deres fædre skal ses i sammenhæng med, at 30 pct. af efterkommeres fædre ikke havde nogen erhvervsindkomst, da de havde samme alder.²

Figur 3. Erhvervsindkomst fordelt på kvintiler og herkomst. 30-39-årige sønner i 2022 og deres fædre ved samme alder.

Anmærkning: Se fordelingen for hhv. døtre og mødre i bilag 1.
Kilde: [Indkomstregisteret](#) og [Befolkningsregisteret](#).

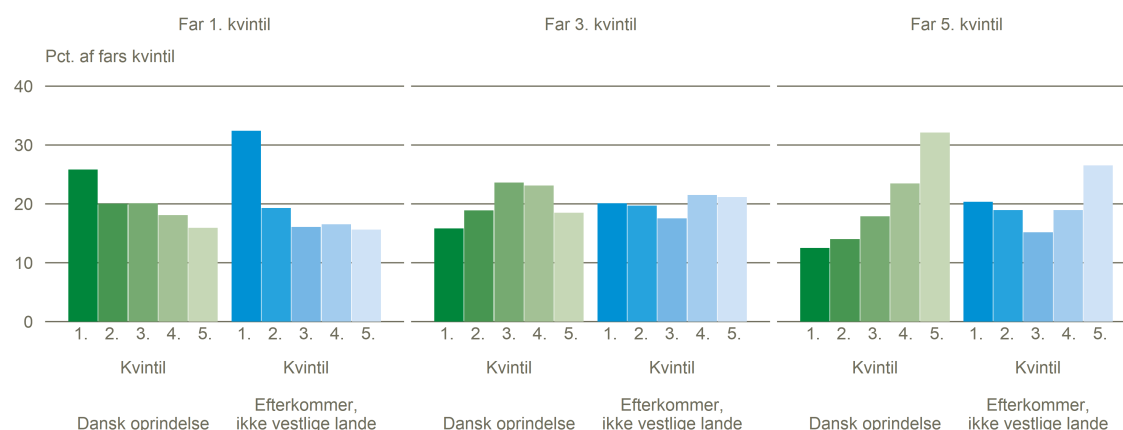
Mange flytter indkomstkventil i forhold til deres fædre

I figur 4 er de 30-39-årige mænd inddelt efter både deres fars erhvervsindkomstkventil (da han havde samme alder) og deres egen. Søjlerne i figur 4 under "Far 1. kvintil" viser således indkomstfordelingen blandt 30-39-årige med en far i 1. erhvervsindkomstkventil, mens søjlerne under "Far 5. kvintil" viser de 30-39-årige med en far i 5. indkomstkventil. De fem søjler i søjlegrupperne i figuren repræsenterer de 30-39-åriges erhvervsindkomstkventil i 2022. Søjlegrupp-

²Billedet af indkomstfordelingen er nogenlunde det samme, når man fordeler de 30-39-årige og deres fædre efter personindkomst, som inkluderer bl.a. overførselsindkomster.

erne i figuren summer til 100 pct. og viser kvintilfordelingen blandt sønner med en far med en given indkomstkventil.

Figur 4. 30-39-årige mænd i 2022 fordelt på fars og egen erhvervsindkomstkventil ved samme alder.

Anm.: Figur 4 indeholder alene sønner med fædre i 1., 3. og 5. kvintil. Se fordelingen for hhv. døtre og mødre i bilag 1.
Kilde: [Indkomstregisteret](#) og [Befolkningsregisteret](#).

Figur 4 viser, at mænd med fædre i 1. indkomstkventil er overrepræsenterede i de lavere erhvervsindkomstkventiler i deres egen generation, mens det forholder sig modsat for mænd med fædre i 5. indkomstkventil. 32 pct. af 30-39-årige mandlige efterkommere fra ikke-vestlige lande, hvis fædre tilhørte 1. indkomstkventil, tilhørte også selv 1. kvintil. Blandt dem med fædre fra 5. kvintil tilhørte 27 pct. også selv 5. kvintil. Blandt mænd med dansk oprindelse med fædre fra 5. indkomstkventil tilhørte 32 pct. selv 5. kvintil, mens 26 pct. af dem med fædre i 1. kvintil også selv tilhørte samme kvintil.

Søjlegrupperne repræsenterer forskellige antal personer, da kvintilerne er dannet for samtlige 30-39-årige mænd. Fx repræsenterer søjlerne med efterkommere med en far i 1. kvintil tilsammen 53 pct. af alle efterkommere. Figuren viser alene fordelingen for sønner med fædre i hhv. 1., 3. og 5. kvintil. Kvintilfordelingen for mænd med fædre i 2. og 4. kvintil ligner fordelingen for dem med fædre i 3. kvintil.

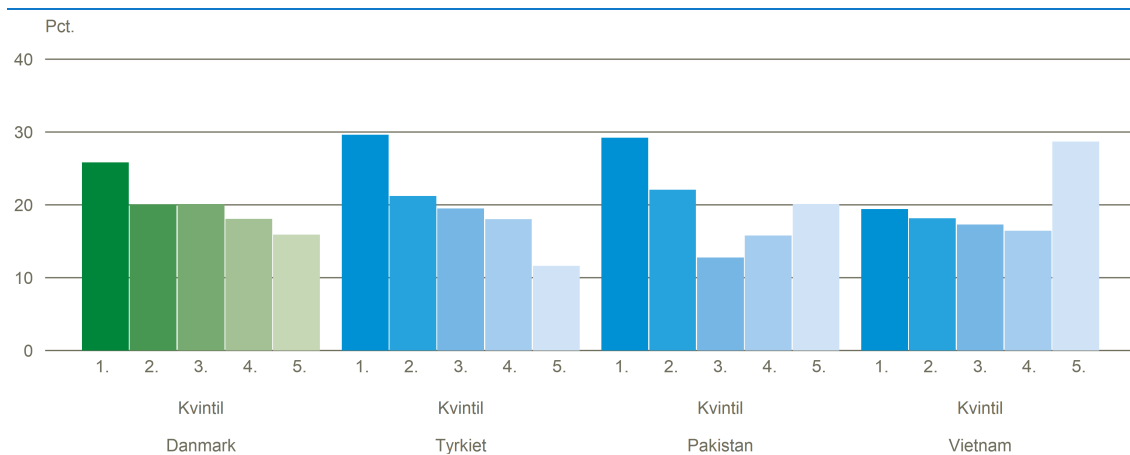
75 pct. af samtlige 30-39-årige mænd tilhører imidlertid en anden erhvervsindkomstkventil end deres fædre. Hvis sønners indkomster fordelte sig tilfældigt mellem kvintilerne, ville man kunne forvente, at 80 pct. af sønnerne tilhørte samme kvintil som deres fædre.

Forskel i indkomstmobilitet blandt efterkommere fra forskellige lande

Blandt de 10.800 mandlige efterkommerne på 30-39 år i 2022 fra ikke-vestlige lande er flest fra Tyrkiet (4.200 personer). Derefter følger Pakistan med 1.300 efterkommere i 2022. 510 af de 30-39-årige efterkommerne i 2022 havde oprindelse i Vietnam. Oprindelseslandet Vietnam er medtaget i dette afsnit, da disse efterkommere adskiller sig fra både øvrige efterkommere og mænd med dansk oprindelse.

Indkomstmobiliteten er nogenlunde den samme for de tre største oprindelseslande, mens den er anderledes for efterkommere fra Vietnam. Figur 5 nedenfor viser indkomstfordelingen blandt mandlige efterkommere med fædre i 1. indkomstkventil, da der er få observationer i de øvrige kvintiler. Her ses, at andelen af 30-39-årige med fædre fra 1. indkomstkventil, som selv var i 1. kvintil i 2022, er højere blandt efterkommere med oprindelse i Tyrkiet eller Pakistan end blandt mænd med dansk oprindelse. Efterkommere med vietnamesisk oprindelse var derimod i mindre grad i 1. kvintil end de andre oprindelseslande i figur 5. Samtidig tilhørte efterkommerne med vietnamesisk oprindelse i højere grad 5. kvintil i 2022.

Figur 5. Indkomstkventil for 30-39-årige mænd med fædre i 1. kvintil ved samme alder. Udvalgte oprindelseslande. 2022

Anm.: I 2022 var der 240 efterkommere af vietnamesisk oprindelse med fædre i 1. erhvervsindkomstkventil, hvilket er det mindste oprindelsesland i figuren. Disse 240 personer fordeler sig på de fem søjler, som dermed repræsenterer mindst 40 personer hver. Kilde: [Indkomstregisteret](#) og [Befolkningsregisteret](#).

Om analysen

Indkomstmobilitet hos efterkommere fra ikke-vestlige lande

Udgivet: 11. december 2023 af Danmarks Statistik

Nr. 2023:10

ISSN: 2446-0354

© Danmarks Statistik 2023

Magnus Nørtoft
 Telefon: 42 46 19 45
 Email: mnt@dst.dk

Jarl Quitzau
 Telefon: 23 42 35 03
 Email: jaq@dst.dk

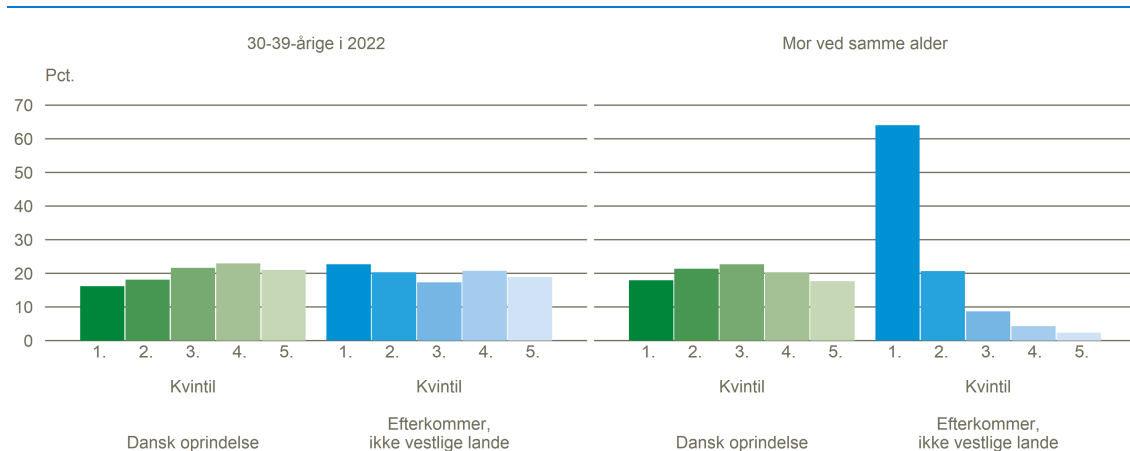
Fenja Møller Søndergaard
 Telefon: 23 62 62 99
 Email: fsm@dst.dk

Bilag 1: Døtres og mødres indkomst

Dette bilag indeholder figurer, der ligner figur 3-5 i analysen. Figureerne adskiller sig ved at sammenligne erhvervsindkomsten for døtre med deres mødres i stedet for sønner med fædre. Det skal bemærkes, at 57 pct. af efterkommernes mødre ikke havde erhvervsindkomst i det år, de havde samme alder, som deres 30-39-årige døtre havde i 2022.

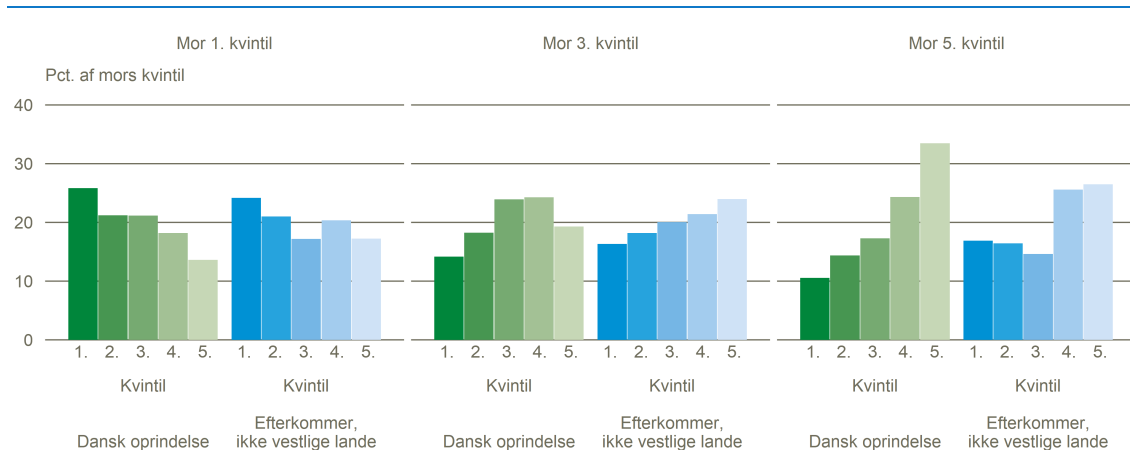
Kvintilerne er dannet ud fra samtlige 30-39-årige kvinder. Det betyder - jf. figur 3a - at kvintilerne ikke er lige store fordelt på herkomst. I figur 4a betyder det, at søjlegrupperne ikke repræsenterer lige mange personer. Fx repræsenterer søjlerne med efterkommere med en mor i 1. kvartil 64 pct. af efterkommerne i figuren. Da kvinderne tidligere i højere grad stod uden for arbejdsmarkedet har 74 pct. af mødrene samlet for dansk oprindelse og efterkommere i 1. kvartil ingen erhvervsindkomst. Se desuden boks 2 i analysen for dannelse af indkomstkventiler.

Figur 3a. Erhvervsindkomst fordelt på kvintiler og herkomst. 30-39-årige døtre i 2022 og deres mødre ved samme alder.

Kilde. [Indkomstregisteret](#) og [Befolkningsregisteret](#).

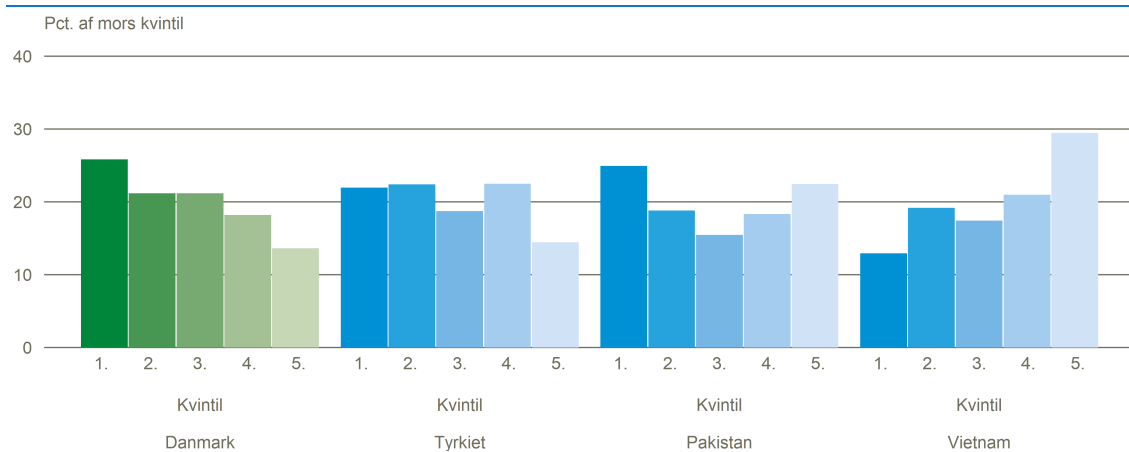
Figur 4a. 30-39-årige kvinder i 2022 fordelt på egen og mors erhvervsindkomstkventil ved samme alder.

Anm.: Figuren indeholder alene døtre med mødre i 1., 3. og 5. kvartil.

Kilde. [Indkomstregisteret](#) og [Befolkningsregisteret](#).

Figur 5a. Indkomstkventil for 30-39-årige døtre med mødre i 1. kvintil ved samme alder. Udvalgte oprindelseslande. 2022

Anm.: I 2022 var der hhv. 2.220, 850 og 220 kvindelige efterkommere af tyrkisk, pakistansk og vietnamesisk oprindelse med mødre i 1. erhvervsindkomstkventil. De fem søjler med oprindelseslandet Vietnam indeholder 30-70 personer hver.
 Kilde: [Indkomstregisteret](#) og [Befolkningsregisteret](#).